97. Številka. V Ljubljani, v petek, 30. aprila 1909. XLII. leto.

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

Ljubljani na dom dostavljen:		v upravništvu prejeman:	
celo leto	K 24·—	celo leto	K 22·—
pol leta	„ 12·—	pol leta	„ 11·—
četrt leta	„ 6·—	četrt leta	„ 5·50
na mesec	„ 2·—	na mesec	„ 1·90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knaflove ulice št. 5, (. nadstropje levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvzemši nedelje in praznike.
Inserati veljajo: peterostopna petit vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravništvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.
Posamezna številka velja 10 vinarjev.
Na pismena naročila brez istodobne vposiatve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:		za Nemčijo:	
celo leto	K 25·—	celo leto	K 28·—
pol leta	„ 13·—	za Ameriko in vse druge dežele:	
četrt leta	„ 6·50	celo leto	K 30.—
na mesec	„ 2·30		

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka
Upravništvo: Knaflove ulice 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Kranjska hranilnica in slovenski denar.

Šparkasa v Knaflovi ulici, po krivici imenovana k r a n j s k a, ker z njo nima dežela nobene zveze, je izdala letni računski zaključek za preteklo leto 1908. Precej tanjši je ta knjižica od poročil prejšnjih let, le poročilo ravnateljstva na občnem zboru društva 65 nemškutarjev, kar je Kranjska hranilnica še vedno, je letos polovico daljše od drugekrati.

Ravnateljstveno poročilo je polno hinavščine in strupenosti. Zrcali se v njem značaj ljubljanske nemškutarije, tistih ljudi, ki govore vedno, kaki prijatelji Slovencev da so in kaki dobrotniki Ljubljane in dežele, pri tem pa streme, kako bi čimprej ugonobili slovenski življ na Kranjskem. Vedno poudarjajo ljubljanski nemškutarji, zbrani okrog zlatega korita pri Kranjski hranilnici, da dele **podpore, ki so jih po pravilih dolžni deliti,** nepristransko, a ravno omenjeno poročilo nam svedoči, da je to ostudna laž, da je temveč **Kranjska hranilnica tisti zavod, ki s slovenskim denarjem podpira germanizatorično gibanje na Slovenskem, da je ona tista, ki z istim slovenskim denarjem vzdržuje degenerirano kranjsko nemštvo in nemškutarstvo in dela tako na oslabšanje Slovenstva v narodnem in gospodarskem oziru.**

Ravnateljstveno poročilo, pisano samo v nemščini, kakor je sploh vse poročilo samonemško — **za 9/10 slovenskih vlagateljev seveda ni bilo potreba slovenskega računskega zaključka!** — govori pred vsem o **runu,** ki so ga vprizorili vlagatelji zadnje štiri mesece lanskega leta na šparkaso. Poročilo pravi, da so ljudje **brez vzroka (!!?)** jeli dvomiti v varnost svojega denarja pri »Kranjski hranilnici« in da jih je nahujskal z neresnicami in zavijanji en del slovenskega časopisja. To hujskanje in ščuvanje, da je bilo že dolgo pripravljeno — tudi brez vzroka! Zavijanja in neresnice da so značilne, kako globoko stoje nravstveno gotovi krogi. **Run je bil tak, da ga je komaj najti enakega v zgodovini hranilnic.** Vkljub tolikim krivicam (!) so bili nemškutarji tako velikodušni (!), da se niso posluževali sredstev, kot so se jih njih nasprotniki. Run proti kranjski šparkasi da je prenehal po Novem letu in ima zdaj le še značaj **bojkota,** kar pa ne bo imelo znatnih uspehov. Škoda, ki je nastala »Kranjski hranilnici« vsled runa, primeroma ni velika **(dvignjenega je bilo samo 26 milijonov!),** moralično je pa šparkasa pri tem runu le pridobila (kdo se ne smeje!). Del vlog se je povrnil, dvomljivo je pa, če se bo stanje vlog kmalu povzdignilo na prejšnjo višino! **(Ne pričakujte tega nikoli!)** Ker se je število vlog znižalo, bo naloga šparkase, da se ustanovi pravo razmerje med premičnimi in nepremičnimi naložbami. Potrebni koraki za to so že storjeni. To se pravi z drugimi besedami, **da bo jela »Kranjska hranilnica« odpovedovati posojila.**

Poročilo pravi dalje, da je kranjska šparkasa opustila zastavljalnico, ker ni nesla, **zlasti pa, kakor uče dogodki od septembra l. l. dalje, ker so želi za vse žrtve na delu in denarju,** ki so jih žrtvovali za občekoristne naprave, **le grdo nehvaležnost!**

Hranilnica je **morala,** tako trdi poročilo, kupiti na Dunaju dve hiši (kako se obrestujeta, glej pozneje!) v proslavo cesarjeve 60letnice je pa nameravala darovati za občekoristne namene 300.000 K, a vsled hujskanja je to spustila in šla **samo** izrekat Schwarzu svojo lojalnost in **hvaležno** (!) udanost. **(To ji je prišlo malce** cenejše!)

Čisti dobiček preteklega leta znaša 353.276 K 50 v, od česar so dali v razne namene 157.210 K 63 v. Predlagalo bi ravnateljstvo tudi letos darila, toda počakati hoče najprej, kateri vložni krogi ostanejo šparkasi zvesti. Obdarovali bodo le tiste prebivalstvene kroge, kraje in zavode, ki so jim naklonjeni.

Izreka se zahvala markiju Gozaniju za živahno zanimanje za zavod (kar je pokazal zlasti pri znani reviziji oktobra meseca 1908), zahvala se pa izreka tudi časopisju, ki je hranilnici prijateljsko naklonjeno (Freundlich gesinnt). (Med to časopisje spadata seveda **»Slovenec«** in **»Domoljub«.** Glej zadnjega letošnjo štev 15!)

V kratkih potezah je to ravnateljstveno poročilo, v kolikor je zanimivo za nas Slovence. Odgovarjamo nanje: Zakaj Kranjska hranilnica ni tožila slovenskega časopisja, če je pisalo neresnice o njej — bilo je to **le napredno časopisje, pred vsem pa »Slovenski Narod«,** ki si je iztekel zabeležbe vrednih zaslug glede razkritij o delovanju kranjske šparkase! Če smo komu delali krivico, primite nas, saj nas vsak čas lahko! A ne upate si tega! Ker smo pisali le na podlagi golih resnic, ste samo obrekovali Slovence v »Grazer Tagblattu« in »Tagespošti«, da smo največji lopovi na svetu, katere avstrijska vlada še premalo zatira, da naj pošlje nad nje hudiča in biriča, da jih uničita, da bo potem kranjska nemškutarija lahko prišla na površje.

Skrajno hinavska je trditev »Kranjske hranilnice«, da je žela grdo nehvaležnost za svoje žrtve na delu in denarju. V tem tiči tudi velikanski kos nesramnosti! Slovenci naj bomo nemškutarjem na Kranjskem še hvaležni, da vrže par drobtinic nekaterim slovenskim društvom, manjšega nacijonalnega pomena. Če da »Kranjska hranilnica« kaj za občekoristne naprave, je **dolžna** dati in če ne dá, bila bi dolžnost vlade, da jo prisili v to. Zato je pa ustanovljena! »Kranjsko hranilnico« nima nič brigati hvaležnost, — kar mi kdo **mora** dati, zato mu **nisem** dolžan hvaležnosti! Ali naj bo upnik hvaležen dolžniku, če mu plača dolg? !— in če »Kranjska hranilnica« ni dala v proslavo cesarjeve 60letnice **300.000** kron v dobrodelne namene, kakor se je preje odločila, storila je s tem ne le veliko krivico ampak tudi nepostavnost in Schwarz bi pri tistem izražanju udanosti in lojalnosti ne smel drugega odgovoriti kakor: Pojdite in storite, kakor ste obljubili!

Na občnem zboru društva 65 zagrizenih nemškutarjev se letos torej ni nič dalo v razne namene. Počakati hočejo nemškutarji, kateri vložni krogi jim ostanejo zvesti. Predrzni so toliko, da povedo, da bodo obdarovali le tiste, ki bodo podpirali njih germanizatorične težnje, da bodo torej izražali najgršo pristranost proti pravilom, potrjenim od c. kr. vlade. Seveda bo ista c. kr. vlada njih obljubljeno pristranost ravnotako slovesno blagoslovila, kot je bila vsikdar zaščitnica nemškutarske klike kazinske!

Zahvalo za podpiranje zavoda bi bilo izreči tudi **ljubljanskemu škofu Jegliču,** ki je izdal, kakor znano, pastirsko pismo v korist »Kranjski hranilnici« in kranjskim nemškutarjem. — Ali je res, da je **škof dobil zato tridesettisoč goldinarjev od Kranjske šparkase???** Slava slovenskemu škofu v vojvodini Kranjski leta 1908, v času, **ko sta bila pred njegovo palačo ustreljena dva slovenska mladeniča in je bila škofova palača vsa oškropljena od slovenske krvi!!**

Prehajamo k drugemu delu računskega zaključka »Kranjske hranilnice« za leto 1908.

Tu nas zlasti zanima **rezervni zaklad,** ki ga »Kranjska hranilnica« tako strašansko hvali pri vsaki priliki, koliko garancije da daje vlogam, naloženim pri njej. Večina tega zaklada je naloženega v železniških prioritetah, o čemer je dr. Oražen trdil na znanem shodu v »Mestnem domu«, da dobiva Kranjska šparkasa od teh naložb le po $1^1/_2$, 2 ali 3% **obresti. Mi pa hočemo navesti, koliko** so donašale tej hranilnici njene hiše, ki so večinoma vse last rezervnega zaklada. Hranilnično poslopje pustimo v miru kakor tudi realko kot šolo, dasi se v njej kuha nemški šovinizem in sovraštvo proti Slovencem. Poslopje **strelišče ni neslo niti toliko, kot znašajo stroški,** ki so presegali prve za 515 K 88 v. **Kapital se ne obrestuje nič!** Poslopje na Št. Jakobskem trgu št. 2 je neslo **2% obresti,** hiša na **Erjavčevi cesti št. 1** tudi le 2% obresti, hiša v **Gradišču št. 8** (na novo kupljena) **1.7%** obresti, hiša **Gradišče št. 10** (tudi lansko leto kupljena) samo **2.3%** obresti, hiša Hayduhof na Dunaju **3.3%**, hiša na Dunaju Kirchengasse 24 **3.2%**, hiša v Trstu **5%** (čudno!), posestvo Noghera v Trstu pa zopet samo **1.6%**. Če se v hiše naložen denar tako nizko obrestuje, potem se seveda ni čuditi, da se rezervni fond Kranjske šparkase ne more dvigniti, dasi ga leto za letom krpajo s sto in stotisočaki drugih zakladov, ustanovljenih v »dobrodelne« namene!

Govoriti nam je še o darilih, ki jih je nemška šparkasa razdelila tekom preteklega leta.

Deželni poslanec dr. O r a ž e n je v zadnjem zasedanju dež. zbora trdil, **da izda »Kranjska hranilnica« vsako leto od čistega dobička štiri petine v nemško - nacijonalne namene in le eno petino dá takozvanim, slovenskim društvom in korporacijam.** Ob te besede so se obregnili gospodje Kranjske nemške šparkase v svojem »Zur Aufklärung«, ki so ga v tisočih izvodov v slovenskem prevodu vrgli med ljudstvo, trdeč, da dajo štiri petine v slovenske namene in le eno petino v nemške. Isto so pogrevali v jubilejski številki uradnega lista »Laibacher Zeitung« 2. decembra lanskega leta.

Kako grdo so se nemškutarji **lagali,** so nam dokaz vsa prejšnja leta, **dokaz nam je pa ravno tako tudi preteklo leto 1909.** Računski zaključek »Kranjske hranilnice« nam daje te-le podatke:

»Kranjska hranilnica« je dala **nemški deški ljudski šoli v Ljubljani 970 K, nemški dekliški 1050 K, šulferajnski šoli 490 K,** slovenskim ljudskim šolam v Ljubljani je vrgla le par drobtinic; podpornemu zakladu **nemških visokošolcev** v Gradcu je dala **100 K,** društvu za podporo **nemških visokošolcev s Kranjskega 2000 K, nemškemu bralnemu društvu na vseučilišču v Gradcu 60 K, slovenskim visokošolcem pa nič!** (Ko je neki Slovenec, ki je hotel študirati vseučilišče, prosil za podporo pri Kranjski šparkasi, ki ima vedno tako široka usta, koliko dobrega stori, dobil je odgovor: **Če se zavežete, da boste Karniolec, dobite podporo!) Nemški Studentenheim v Kočevju** je dobil **300 K,** dijaki **nemške gimnazije** v Ljubljani **400 K, ženska podružnica ljubljanska nemškega šulferajna 500 K.**

Dalje so dobili: **glasbena šola nemškega filharmoničnega društva 3200 K,** ona »Glasbene Matice« le 400 K, **nemška glasbena šola v Kočevju 500 K, protestantski otroški vrtec v Ljubljani 400 K, nemški otroški vrtec v Tržiču 200 K, oni v Kočevju in Zagorju po 200 K, pet nemških dijakov** pri Mahru **1300 K, ljubljanski šolski kuratorij, ki vzdržuje šulferajnske šole v Ljubljani in okolici 44.000 K, šulferajnska šola na Jesenicah 15.000 K,** sirotišnica v **Kočevju 200 K,** za izdajanje lista **»Schulzeitung« 600 K, učitelji šulferajnske šole v Ljubljani kot osebno doklado za šolsko leto 1908/09 1800 kron; naša slovenska šolska družba, družba sv. Cirila in Metoda, pa ni dobila niti krajcarja!**

Muzejsko društvo za Kranjsko je dobilo za izdajanje lista **»Mitteilungen« 300 K, za slovenska »Izvestja« nič, nemško filharmonično društvo v Ljubljani** za vzdrževanje komorno - glasbenega zavoda **500 K, nemško gledališko društvo v Ljubljani subvencijo** za sezono 1908/09 **3000 K, poleg tega pa še 20.000 K, slovensko dramatično društvo ni dobilo nič! Südmarkovski »Sängerbund« je dobil 200 K, slovenska pevska društva nič! Nemško planinsko**

LISTEK.

Prvo moje potovanje.

Piše Loni.

(Dalje.)

Podal sem se na stolp, da bi okolico boljše pregledal. Začudil sem se, da je bil stolp veliko nižji, kakor stolp novomeškega kapiteljna, vendar sem imel od tam krasen razgled. Papa mi je pokazal skupino lepih, velikih hiš, med katerimi se je dvigal stolp župne cerkve. Vidiš, mi pravi, tu je Črnomelj, tam v lepi vrsti največjih stavb stoji tvoja rojstna hiša, v tejle cerkvi tam pa si krščen. — Boli me, da ne morem opisati vseh tedanjih čuvstev. Po čemur sem že davno hrepenel, to je stalo razgrnjeno pred menoj. Pa kako lepo se mi je zdelo v svitu zahajajočega solnca, veliko lepše, kakor sem si bil mogel misliti. Le tja, tja me je z vso silo vleklo in moja zadnja želja je bila izpolnjena, ko je mestece s svojim zidovjem prijazno objelo mene domačina. Velik grad na desno, sodno poslopje na levo, posojilnica pred nama z lepim vodnjakom spredaj, tam naprej za župno cerkvijo velika ljudska šola, lepša kakor naš gimnazij, sredi mesta pa trg, podoben novomeškemu v manjši obliki. Na koncu trga so dozidavali prav lepo veliko hišo, pripravljeno neki za trgovino, kakršnih niti v Novem mestu ni posebno veliko. Stopil sem k cerkvici Sv. Duha, od koder sem videl pod seboj črnomaljsko predmestje Loko onkraj dveh voda, Dobličanke in Lahinje, katerih vsaka ima svoj železen most. To mi je bilo nekaj povsem novega in opetovano sem izrazil svoje občudovanje nad tem. Komaj sem se bil mesta do dobra nagledal, že je postalo temno in podala sva se z očetom v znano vinsko klet pri Šprajcarju. Stari gospod Šprajcar je sedel zadej na mostovžu. Moj papa ga vpraša, ako ga še kaj pozna. On odgovori, da se ne more spomniti in celo potem, ko mu je papa povedal ime in ga je on parkrat ponavljal, je ravno tako odgovoril. Papa mi je rekel, vidiš, ta gospod je že jako star, mene je prav dobro poznal in ni dolgo temu, kar sva se skupaj zabavala, sedaj pa me ne pozna več. Boš videl, da ne dolgo živel. In glej, komaj je preteklo mesec dni, pa smo že dobili naznanilo o njegovi smrti. Papa je rekel, ž njim so položili dober del starega Črnomlja v grob.

Pri Šprajcarju naju je čakalo veliko iznenadenje. Ko stopiva pred klet, nagovori domača gospica Linca mojega papana tako-le: Pojdite, pojdite brž v klet pozdravit amerikansko nevesto, sem radovedna, ako jo boste poznali. Še predno sva vstopila, se je tista nevesta že pokazala ter je pred papanom molče obstala, češ, kdo sem? Papa nekoliko premišlja, potem pa se zasmeje rekoč: Fanika! Bila je bivša papanova služkinja ob času, ko mene še ni bilo. Izselila se je bila v Ameriko, kjer je dobila notarja Belokranjca za moža. Sedaj sta oba z vsemi sorodniki sedela v kleti, kjer se je veselo popivalo in popevalo. Z velikim veseljem so naju sprejeli. Prišlo je še mnogo črnomaljskih gospodov in gospa in videl sem prvi krat, kako se znajo v Črnomlju zabavati. Zabaval sem se ob tem tudi jaz, občudoval pa sem krasne govore, nekaterih gospodov, osobito gospoda nadučitelja Š., ki je s svojimi ganljivimi besedami izvabil nevesti, kateri je napival, nebroj solz iz oči. Oh, da bi se jaz kdaj naučil tako govoriti. Niti zaspan nisem bil, ko jo že šlo pozno, pozno v noč. Nečem povedati, kolikokrat je udarila ura, ko smo zapuščali vinsko klet, videti pa ji je bilo, da je zelo zaspana, ker ji je nenavadno kmalo zmanjkalo glasu. Gospod nadučitelj naju je z vso silo pograbil in tiral na svoj dom, kjer je nama, ker je že vse spalo, sam pripravil izvrstni postelji. Hvala mu!

V jutro mi je, prebudivšemu se, takoj šinila neprijetna misel v glavo, da bo treba sédaj nazaj v Novo mesto. Tako je stalo zapisano na papanovem programu. Jaz pa sem imel druge bolečine. Tuhtal sem in tuhtal, kako bi to težko stvar spravil s papanom v razgovor. Saj — tako-le bo šlo! Papa je ravno vstajal, jaz maček pa sem pričel svojo hojo okoli vrele kaše. »Dobro jutro!« pozdravim papana. Veš, kaj se mi je ravnokar sanjalo? Včeraj sem se spomnil tiste lepe razglednice, ki si mi jo lani poslal z Vinice, veš tisti most čez Kolpo, sedaj pa se mi je prikazala Vinica v sanjah — kako je lepa! Kaj ne papa! Ali je Vinica vas — a ne, trg je — trg! Hu, tam mora biti pa res lepo —! Papa me je takoj imel. Nasmehnil se je, rekoč: Nemara te tjakaj vleče? Kadar se papa smeje, tedaj je dobro za kaj moledovati. Kar naravnost sem zaklical: Oh, kako rad bi Vinico videl — papa— papa— pojdimo še tjakaj! — No, mi odgovori papaček, saj je vseeno, greva pa okoli Modruš - potoka in Metlike domov, samo malo bolj truden boš. Papa, sem hitel, prav nič ne bom truden. O čast Bogu, na Vinico greva, živio!

Hitrejše sem bil opravljen, kakor sploh kdaj in komaj sem imel toliko časa, da sem se domači gospej za prijazno postrežbo zahvalil, tako se mi je mudilo venkaj proti Vinici.

Gospod nadučitelj naju je spremljal do Kanižarice ter nama je tam blizo ceste pokazal še precej plitvo jamo, iz katere bo kmalo zajemal težke tisočake. Našel je bogato premogovo žilo in se trudi dan na dan, da bi spravil ta podzemski zaklad na svetlo, med ljudi, kar morda ne bo šlo težko, saj že gradijo železnico v Črnomelj. Blagor mu!

Kako se je fletno korakalo po gladki cesti! Ogledal sem si še enkrat črnomaljsko okolico, tiste lepe višje nižje gore, ki obdajajo mesto, kakor velikanski venec od vseh strani, Tančjo goro, Planino, Miklerje in že ste se mi nasproti smejala dva stolpa lepe cerkve v bližnji vasi. Dragatuš! Kako prijazna vas, vsa v zelenju! Še lepše se mi je vse zdelo, ker sem bil tako srečen v srcu. Iznenaden sem bil, ko stopim v cerkev. Kaj tako lepega bi se ne upal pričakovati v vasi. Te lepe slike na stenah, na obokih, na kupoli! Kaj ne, papa, to je že delal slikar mojster, ne navaden vaški mazač! — Na gostilniškem vrtu sva si z malinovcem, ki sva ga imela seboj, ugasila žejo, potem pa hajd zopet naprej!

Pokrajina od Dragatuša naprej ni nudila posebnih zanimivosti. Pred Drenovcem mi je pokazal papa prepad blizo ceste, v katerega je pred nekaj leti pal pijan mož ter se ubil; žena njegova, tudi pijana, pa je prišla po drugem potu do njega in je, oklenivši se mu okoli vratu, celo noč spala poleg mrtveca, misleč, da tudi on spi mirno spanje. Pijanost!

(Dalje prihodnjič.)

društvo je bilo obdarovano za preteklo leto s svoto **2000 K,** ko je pa pred leti **»Slov. plan. društvo«** prosilo **»Kranjsko hranilnico«** za podporo, **dobilo** je odgovor, **da Kranjski nemškutarji »Slov. planinskega društva« ne smatrajo za potrebno,** da je za Kranjsko deželo dovolj že nemško planinsko društvo!

Kar je »Kranjska hranilnica« razdelila ostalih daril — vsega skupaj je razdelila okoli 150.000 K, šlo je **za Kočevarje, par stotakov so vrgli tudi klerikalcem,** da se potegujejo zdaj zanje, **dasi bi za »Kranjsko hranilnico« nastopili še vse drugačni resni časi, če bi klerikalci občutili le iskrico slovenske narodne zavesti.**

Iz navedenih števil sledi menda popolnoma jasno, **koliko se porabi od čistega dobička »Kranjske hranilnice« za slovenske in koliko za nemške namene!** Z mirno vestjo lahko rečemo, da se ga **za slovenske namene ne porabi niti petina, ogromne štiri petine pa gredo za strogo nemško nacijonalne cilje in svrhe!** Ker je v »Kranjski hranilnici« še vedno dobrih **devet desetin slovenskega denarja,** razume pač vsak, **da se s slovenskim denarjem maste razna nemško nacijonalna društva, razni nemško nacijonalni zavodi.**

V še drastičnejšo ilustracijo naših trditev naj še omenimo, da je »Kranjska hranilnica« ustanovila **zaklad za nemško gledališče,** ki znaša zdaj že **649.484 K (samo l. 1908 so dali v ta namen 40.000 K), dalje zaklad za vzdrževanje šulferajnske šole v Ljubljani,** ki znaša **382.259, ter penzijski zaklad za šulferajnske učitelje v Ljubljani, ki znaša 121.200 K.**

Nemški denar Nemcem! so vpili zadnjič nemški listi in pozivali na bojkot slovenskih denarnih zavodov. Mi pa pravimo: **Dokler so razmere še take, da je v »Kranjski hranilnici« med vlogami $^{9}/_{10}$ slovenskega denarja, toliko časa je ta šparkasa dolžna dajati od čistega dobička tudi $^{9}/_{10}$ za slovenske namene in le $^{1}/_{10}$ za nemške,** ne pa kakor zdaj, da gre večinoma ves čisti dobiček za povzdigo in utrditev nemštva na Kranjskem.

Slovenski denar Slovencem!

J. K.

Iz odsekov poslanske zbornice.

Proračunski odsek.

Dunaj, 29. aprila. Proračunski odsek je razpravljal o izdaji zakladnih listkov. Skoraj vsi govorniki so naglašali, da je vlada z izdajo teh zakladnih listkov, za kar ni imela dovoljenja parlamenta, kršila ustavo. Posebno ostro je kritiziral postopanje vlade poslanec dr. Kramař, ki je med drugim rekel, da bi se v vsaki drugi državi dvignil v takem slučaju parlament kakor en mož, da ščiti svoje najprimitivnejše pravice. V Avstriji je to seveda drugače. Tu pozna vlada svoj parlament in ve, da dobi svojo indemniteto, ako tudi z nogami tepta parlament. Zato si dovoljuje vse. — Sejo proračunskega odseka je dala vlada zaključiti tik pred glasovanjem, ker se je bala poraza.

Narodno - gospodarski odsek.

Dunaj, 29. aprila. Narodnogospodarski odsek je razpravljal o spremembi obrtnega reda ter sklenil, da se ima novela k obrtnemu redu takoj vzeti v razpravo v plenumu.

Na to je odsek razpravljal o predlogu poslanca Reumanna glede zavarovalnega zakona proti nezgodam. Razprava o tem predlogu ni bila končana, ker je med tem postala seja nesklepčna.

Odsek za socialno zavarovanje.

Dunaj, 29. aprila. Odsek je končal generalno debato ter sklenil pričeti z podrobno razpravo. Na predlog dr. Drexla se je izvolil pododsek 21 članov. Za glavnega poročevalca je bil izvoljen dr. Drexel. Pododsek ima jutri dopoldne sejo.

Za vojno mornarico.

Budimpešta, 30. aprila. V informiranih krogih zatrjujejo, da ima vlada namen v delegacijah zahtevati 400 milijonov kron za zgradbo velikih oklopnic (dreadnought) za vojno mornarico. Z ozirom na stroške ene take vojne ladje se lahko sklepa, da ima vojna uprava namen zgraditi 7 takih oklopnic in ne samo 4, kakor se je prvotno zatrjevalo.

Sprememba na turškem prestolu.

O odstavljenem sultanu.

Carigrad, 29. aprila. Domnevanje, da bodo Mladoturki na potu v Solun ali v Solunu Abdul Hamidu upihnili luč življenja, se ni uresničilo. Zatrjuje se, da so Abdul Hamidu zajamčili varnost življenja ne samo narodna skupščina in poveljnik mladoturške armade Šefket paša, marveč tudi novi sultan sam.

Solun, 29. aprila. Snoči je dospel semkaj posebni vlak z bivšim sultanom Abdul Hamidom. Kolodvor je bil od vojaštva zastražen. Ko je Abdul Hamid izstopil iz vlaka, so ga takoj obstopili orožniki in vojaki. Za vožnjo v vilo Aladini je bil pripravljen avtomobil, v katerega pa Hamid ni hotel vstopiti. Preskrbeti so morali vozove, na katere se je potem odstavljeni sultan prepeljal s svojo družino v spremstvu konjenikov v vilo Aladini. V prvem vozu je sedel Abdul Hamid s svojima sinovoma, v drugih vozovih pa haremske dame, ki so snele pajčolane ter radovedno zrle v neznani svet. V vili Aladini sta sprejela sultana solunski vali in poveljnik solunske reformne žandarmerije general Robilaut. Danes zjutraj je skušalo mnogo radovednežev priti k vili, a so jim straže zastavile pot.

Carigrad, 29. aprila. Kakor vse kaže, bo odstavljeni sultan vendarle postavljen pred vojno sodišče. Mladoturški komite ima namreč dokaze v rokah, da je Abdul Hamid podkupil vojake, ki so vprizorili krvavo revolto dne 13. t. m. Razen tega se je tudi poizvedelo, da je Abdul Hamid nameraval v Carigradu vprizoriti velik pokolj isti dan, ko je mladoturška armada vdarila na Jildiz. Bati se je, da bo vojno sodišče primorano Abdul Hamida obsoditi na smrt.

Solun, 29. aprila. Abdul Hamid ne pride pred vojno sodišče in se mu tudi ni bati obsodbe. Mladoturški komite mu jamči za življenje in ga obdrži v dosmrtnem ujetništvu. Poveljstvo nad Abdul Hamidovo osebno stražo je poverjeno generalmajorju Ali Feti paši.

Narodna skupščina.

Carigrad, 29. aprila. Narodna skupščina je sklenila z veliko večino sultana Mohameda pozvati, da tekom enega tedna pred zbrano narodno skupščino priseže na ustavo. Nadalje je skupščina odobrila pregnanstvo Abdul Hamida v Solun, češ, da bi bila njegova navzočnost v Carigradu opasna za varnost domovine.

Vesti o novem sultanu.

Carigrad, 29. aprila. Včeraj je dospel semkaj čelebi, to je poglavar derviškega reda Memlevitov, ki ima nalogo vprašati novega sultana z mečem proroka Mohameda. Ta ceremonija se bo vršila v mošeji Ejub in sicer šele čez 40 dni.

Carigrad, 29. aprila. Odličen vodja mladoturškega gibanja se je izrazil o novem sultanu tako-le: Novi sultan Mohamed je napravil name najboljši vtisk. On ima brez dvoma velik govorniški talent. Njegova izvajanja so povsem korektna, da so takoj zrela za natisk. Sultan je vkljub dolgoletnemu jetništvu zelo izobražen. Ko se mu je sporočilo, da je Abdul Hamid odstavljen, se je izrazil: Moj brat mi je povzročil mnogo trpljenja, dasi nisem ničesar zakrivil. Ker sem vedel, da trpi tudi narod, sem lažje prenašal svojo usodo. Za-se jaz odpuščam svojemu bratu.

Carigrad, 29. aprila. »Serveti Funum« javlja, da je sultan Mohamed odredil, da se bodo v bodoče selamliki vršili v sofijski mošeji.

Sultan se ni razgovarjal z dopisniki.

Carigrad, 29. aprila. Šefket paša dementuje z vso odločnostjo, da bi bil sultan Mohamed sprejel kakršnega koli dopisnika bodisi turških bodisi inozemskih listov. Neresnične so torej vse vesti, da bi se bil sultan napram komurkoli izrazil, da je prijatelj Anglije ali Nemčije.

Fantastične vesti.

Cagrigrad, 29. aprila. V vladnih krogih zatrjujejo, da so vesti, kakor da bi princ Buranedin zbiral uporno vojaštvo v Mali Aziji in bi se dal proglasiti za proti sultana, zgolj tvorbe bujne fantazije.

Sultan Mohamed obišče evropske dvore.

Carigrad, 29. aprila. Ahmed Riza se je napram časnikarjem izrazil, da ni izključeno, da bi sultan Mohamed pri priliki ne posetil evropskih vladarjev, češ, da bi bilo to v interesu države naravnost želeti.

Avtonomijo za Makedonijo.

Carigrad, 29. aprila. Predsednik poslanske zbornice Ahmed Riža je izjavil, da bo vlada v najkrajšem času dovolila makedonskim narodnostim najobsežnejšo cerkveno in šolsko avtonomijo.

„Veleizdajniški" proces v Zagrebu.

Predvčerajšnjim je sodišče zaslišalo pet prič in sicer Luko Matijevića, Luko Ožanića, N. Rožankovića, St. Abramovića in Maksima Postića.

Vsi ti svedoki so pričali kakor prejšnje priče, da so slišali govoriti to in to, da so čuli od tretjih ali celo neznanih oseb, da se je ta ali oni obtoženec rabil »veleizdajniške« izraitd. Čim so zagovorniki hoteli tem pričam nekoliko pobližje preiskati srce in obisti, takoj je zakričal predsednik Tarabocchia nad njim: »Izpoved prič ne dovoljujem kritizirati!« ter jim odtegnil besedo. Veliko veselost je izzvala kategorična izpoved svedoka Matijevića, da je videl v »Srbobranu« sliko kralja Petra in pod to sliko v cirilici napis: »Petar Jurišić, kralj Srbije.«

Priča Ožanić je izpovedal, da ni nikdar slišal, da bi bil kdo klical: »Živio kralj Peter! To je Srbija« in da ni nikdar videl pri kateremkoli obtožencu slike kralja Petra, dasi v obtožnici stoji črno na belem, da je priča vse to slišal in videl.

Svedok Rožanković je izjavil, da ni nikdar slišal, da bi bil obtoženec Petrović rekel, da bosta Hrvatska in Bosna pripadli Srbiji. Predsednik mu je nato predočil zapisnik, v katerem je s svojim podpisom potrdil, da je slišal vse ono gori navedeno.

Rožanić: Tega nisem nikdar niti rekel, niti dal na zapisnik.

Državni pravdnik: Kako ste se vi kmetje preje nazivali?

Rožanić: Mi smo jim rekli, da so Vlahi, oni pa nam, da smo Kranjci. Oni se sedaj nazivajo Srbe, a jaz sem pravi »Kranjac i Hrvat.« Interesantno je bilo zaslišanje priče kmeta Postića.

Na vprašanje predsednikovo, ako se ljudstvo nazivlje Srbe, je odgovoril: Že od zdavna vemo, da se je semkaj priselilo srbsko pleme, toda če bi kdo hotel vedeti, kakšni narodi prebivajo na svetu, bi moral iti na Sinajsko goro ter vprašati boga. Meni je vse eno, kakšne vere ali kakšnega plemena je kdo, samo da ima srce pošteno.

Predsednik: Vi ste v preiskavi rekli, da bo monarhija razpadla, kadar umre cesar.

Postić: Ne, rekel sem, da se narod boji, ako umre cesar. Ni na svetu boljšega cesarja, kakor je Fran Josip. Nihče mu ni bil dosedaj neveren, odkod bi naj sedaj prišla ta nesreča?

Zagovornik dr. Popović: Ali ste kaj čuli o srbskem kralju?

Postić: Prvič sem to slišal od preiskovalnega sodnika, ki sem mu tudi povedal, da prvič čujem vest o srbskem kralju.

Dr. Popović: A kako se vi nazivljate?

Postić: Mi pravimo, da smo pravoslavne vere Srbi. Toda glavno je, da je čisto srce, ki ljubi svojega brata.

Drž. pravdnik: No, ta še ni okužen! (Grohoten smeh.)

Votant Kušt: Kako se nazivajo Hrvati in Srbi skupno?

Postić: Kako se nazivajo? Pri jedi in pijači dobro, a kadar se spró, se bogme tudi stepó! (Veselost v vsi dvorani.)

Predsednik je nato prekinil razpravo, ker nista prišla dva svedoka. Joso Kramarić je bolan, Juraj Babić, ta glavna priča obtožbe, pa je utekel v Ameriko, kar je zlasti značilno.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 30. aprila.

— **Izvanredna seja občinskega sveta** mesta Ljubljane se vrši jutri v soboto ob 11. dopoldne

Javen shod N. D. O. v prilog stavkujočim železničarjem se vrši danes zvečer ob 8. uri v areni „Narodnega doma". V „Mestnem domu" se shod ne more vršiti, ker je v veliki dvorani tačas razstava. Na shodu govori referent N. D. O. o stavki, svojo udeležbo pa so tudi obljubili govorniki dr. Oražen, dr. Tavčar in dr. Žerjav. Naj bi se občinstvo v velikem številu shoda udeležilo, da pokažemo, kako zelo simpatizujemo s slovenskim delavsivom v boju zoper nemški kapital.

— **Zopet justična klofuta Slovencem.** Kako je za dvornega svetnika pri najvišjem sodišču in referenta v slovenskih pravdah predestinirani dr. Ig. Pewetz svoj čas uradoval in „nepristransko" sodil, kaže tudi sledeči slučaj: Iz konkretualnega statusa sledi, da je dr. Ig. Pewetz služboval v Ptuju kot okrajni sodnik od l. 1893—1896. V to dobo pade tudi izbris nemčurskega odvetnika dr. St. iz odvetniškega seznama v Gradcu radi mnogih sleparij in goljufij, ki jih je ta nemškutarski odvetnik in nekdaj celo župan mesta Ptuj v škodo slovenskih strank izvršil. Ta dika spodnještajerskega nemčurstva torej od l. 1893 ni smel več strank zastopati pred sodiščem. Tudi ni imel nobenega premoženja in bi bil moral občini Ptuj kot občinski ubožec v breme priti. Na drugi strani je bil pa na obrtnem davku visoko vsoto, če se ne motimo nad 2000 K dolžan c. kr. erarju. Ta je začel po svojih organih rubiti ekspenzarje, katere je dr. St. po svojem izbrisu iz odvetniške liste, sodnijskim potom izterjaval. V to svrho je dotični uradnik potreboval vsak dan vpogled v vložni zapisnik, da je mogel hitro zaseči te ekspenzarje v izterjanje navedenega davčnega zaostanka. Sprva se nihče ni spodtikal nad tem načinom rubeža in je ta način rubeža celo odobrila c. kr. deželno finančno ravnateljstvo v Gradcu. Gotovo je, da bi na tak način lahko finančna uprava izterjala celi davčni zaostanek od izbrisanega odvetnika dr. St. Toda okrajni sodnik dr. Ignac Pewetz je na enkrat našel, da ni postavno, davčnim oblastvom, ki hočejo od nemškutarja dr. St. izterjati potom rubeži davčno ostalino, dovoliti vpogleda v vložni zapisnik, ter na tak način onemogočil uspeh daljne eksekucije na zaostale ekspenzarje. Finančna uprava je morala zaostali davek dr. St. kot neizterljiv odpisati, a dr. St. je potem lahko neovirano svoje ekspenzarje sodnim potom izterjeval, ne da bi se mu bilo treba bati kakega rubeža radi — davkov. Sedaj si pa naj še upa kdo trditi, da to ni bil „vzoren" in „objektiven" sodnik, ta „izvrstni" dr. Ig. Pewetz Če kak ubog in izstradan haloški trpin ostane le par vinarjev na davku dolžan, mu davčna oblast zarubi slednji rep v hlevu in proda slednjo mršavo kokoš; radi sleparije izbrisani nemčurski odvetnik je pa po zaslugah okrajnega sodišča imel privilegij lepe ekspenzarje iztoževati in izterjavati, a finančna oblast mu je davčni zaostali znesek precejšne visokosti radi neizterljivosti — odpisala. Brez komentarja!

— **Posledice zadnje sodne obsodbe.** Kako vplivajo take obsodbe, kakor je bila zadnja radi snemanja tabel, na ljudstvo, to slišiš lahko na vsakem vogalu, dà po vseh naših deželah. Ni ga namreč človeka, ki ne bi majal z glavo nad toli kruto razsodbo, katera ni nikakor utemeljena. Nekako instinktivno zavzema ljudstvo svoje stališče, kar spričuje, da je narodna duša užaljena. Vox populi, vox dei, to je istina, ljudstvo je pravi sodnik, ljudstvo je pač tudi najpravičnejši sodnik. In kaj pravi ljudstvo? Kako odgovarja ljudstvo? Navedimo suho dejstvo. Slovenci dvigajo svoje vloge iz Kranjske hranilnice zopet v veliki meri.

— **Celjska „Deutsche Wacht"** je sicer list, ki vse blati in sramoti, kar je slovensko in ki vsled tega uživa tudi najsplošnejše zaničevanje, a če kaj trdi, se sme pač tudi od tega lista zahtevati, da svoje trditve pojasni in dokaže. V svoji zadnji številki napada ta list dr. Pegana zaradi njegovega govora pri obravnavi zoper »snemalce« nemških tabel. To je za dr. Pegana samo častno. Trdi pa »D. Wacht« pri ti priliki, da je dr. Pegan za časa svojega bivanja v Celju donašal Nemcem važne novice iz slovenskega tabora; očita mu torej, da je bil nekak vohun med Slovenci in kar je izvedel, donašal sovražnikom. Kakor ničesar, tako tudi tega ne verjamemo »Deutsche Wacht«, pozivljemo jo pa, naj svojo trditev pojasni in dokaže, potem bomo govorili naprej.

— **Mariborska „Straža"** — tako se nam piše iz učiteljskih krogov — slovensko učiteljstvo milo prosi in je priduša, naj se ob deželnozborskih volitvah vzdržuje vsakoršne agitacije ter naj se nikar ne izpostavlja jezi — ljudstva!! — To je že skrajna hinavščina in politična podlost! Slovensko učiteljstvo je odkrito in pošteno, se ne boji ljudske jeze ter ne pozna — hinavščine. To prepusti z ogorčenjem — klerikalcem.

— **Iz sodne službe v Istri.** Sodnika dr. G. Bencich v Pulju in dr. J. Šteffe v Kopru, sta postala namestnika drž. pravdnika v Rovinju.

— **Iz železniške službe.** Železniški pristav in blagajnik tovornega obrata v Kranju g. H. Rebolj je postal postajenačelnik v Ajdovščini.

— **Iz gozdarske službe.** Gozdni nadzorni komisar I. razr. Karel Jellen v Ljubljani je imenovan nadkomisarjem.

— **Iz šolske službe.** Nadučitelj pri Sv. Rupertu A. Lunaček je dobil naslov ravnatelja.

Kako se čutijo stavkujoči. Včeraj zvečer so imeli uslužbenci električne železnice v veliki restavracijski sobi „Narodnega doma" zelo dobro obiskan prijateljski sestanek. Pripeljali so s seboj po večini svoje žene in tudi otročiče. Kmalu se je razvila po nagovorih in petju najživahnejša zabava. Ganljivo je bilo gledati, kako so se trpini veselili, da so zopet enkrat med svojci v veseli družbi in kako so se naslajali nad nedolžnim veseljem, ker jim ni bilo treba danes zgodaj vstati.

Gostinčar poziva k stavkolomstvu. Nekega brezposelnega znanca (ime na raspolago) je Gostinčar ml. včeraj poziral, naj gre k cestni električni železnici vozit, češ tam dobiš takoj dela, le požuri se. Ta mu pa odločno odvrne, naj gre sam. Slučajno je dotičnik član N. D. O. ter dobro pozna vso krščansko soc. organizacijo in Gostinčarja in druge take tiče, ki bi jih vendar moralo biti sram, ščuvati ljudi k „Streikbrecherstvu" v tako odkrito narodnogospodarskem štrajku.

Stavkokazi pri cestni železnici. Danes opoldne so začeli stavkokazi prevažati po mestu policaje in orožnike. Občinstvo umeva boj železničarjev in se noče voziti. Stavkokazi so Švigelj št. 17, Kunej štev. 5, (ima dva otroka v šulferanjski šoli) Černič štev. 22 in Muhič štev. 18. Vseh 28 organizirancev vztraja neomajano.

Odličen čin narodne gospe. Danes zjutraj so uslužbenci električne železnice doživeli veliko presenečenje. Ko so se sprehajali po mestu, jih naenkrat nagovori gospa, ki noče biti imenovana ter jim stisne v roke darilo 50 K. Vzradoščeni so se stavkujoči prisrčno zahvalili blagi gospe za odličen čin.

Za stavkujoče železničarje je daroval g. dr. Tavčar 50 K, neimenovani gospod 20 K. Iskrena hvala!

Orožniško poveljstvo bojkotuje slovenske obrtnike! Orožniške postaje na Kranjskem so preje naročevale svoje potrebščine pri urarju M. Krapežu na Jurčičevem trgu. Po 20. septembru pa je orožniško poveljstvo v Ljubljani izdalo na vse orežniške postaje ukaz, da se ne sme ničesar več naročiti pri Krapežu. Pričakujemo, da bo sedaj državno pravdništvo radi bojkota vzelo v roke tudi orožniške dostojanstvenike, seveda samo v slučaju, ako so zakoni enaki za vse državljane.

Narodna zavednost. V sredo je obiskal gostilničarko Babnik v Zalokarjevi ulici Koslerjev agent ter ji ponujal Koslerjevo pivo. Zavedna žena mu je odgovorila, da raje sploh ne toči piva, kakor da bi morala imeti Koslerjevo pivo. Toda agent se še s tem ni dal odpraviti. Jel se je gostilničarki prilizovati ter ji rekel med drugim tudi to le: „Saj so ljudje že pozabili na 20. september. In da boste pomirjeni vam povem, da bosta s 1. majem jeli točiti Koslerjevo pivo dve znani gostilni — ena na Dunajski in druga na Sv. Petra cesti." (Imena teh gostiln smo za sedaj zamolčali.) Brez komentarja!

Prebivalci Wolfovih ulic in okolice prosijo vljudno, da bi se naselil v njihovi bližini kak špecerijski trgovec, bodisi Slovenec ali pošten Slovan, da bi bil le vešč slovenskemu jeziku. Naše dekle, ki so večinoma s kmetov doma, se bridko pritožujejo, da v edini špecerijski trgovini, ki jim ni preveč od rok, to je v Lassnikovi, nikakor nečejo slovenski razumeti. Kako pa pridemo v Ljubljani do tega, da bi se morali celo nemškim komijem na ljubo učiti tujega jezika, nam neče v glavo.

Več prizadetih

Prijazna žena. Jermenar Jakob Šega na Poljanski cesti ima prijazno ženo. Ko je čula, kako so bili obsojeni takozvani „snemalci nemških napisov", se je izrazila: Prav je, da so bili obsojeni; jaz imam pa še vedno dvojezičen napis, pa ga bom še imela. — Res, blagosrčna žena. Pa nikari ji zameriti. Casih ima Jakob Šega čast. da skrpa strgan jermen kakemu oficirju.

Radi septembrskih dogodkov obsojeni Staut pride iz zapora 4 majnika, ne pa 14 maj., kakor je poročal v sredo „Slovenec".

„Radogoj". Obitelj g. nadinženerja Frana Žužka je darovala 20 K mesto venca na krsto gospodične Nine Šapla.

Pešizlet na Ig priredi telovadno društvo „Sokol" v Ljubljano v nedeljo, dne 2 t. m., kakor smo že včeraj poročali. Pripomniti je še, da se bo korakalo iz Ljubljane direktno na Ig peš, vračalo pa preko Škofljice z železnico v Ljubljano. Na zdar!

Trgovsko-obrtna zadruga v Ljubljani je imela v četrtek v prostorih slov. trg. društva „Merkur" svoj prvi redni občni zbor pod predsedstvom gosp. Andreja Šarabona ob lepi udeležbi. Zavod ima 253 članov z vplačanimi deleži 64.422 K. Iz poročil načelstva in nadzorstva povzamemo, da se je zavod navzlic izredno težavnim razmeram ob ustanovitvi jako lepo in bodreče razvijal in si pridobil že v prvem letu krepko zaslombo v trgovskih in obrtnih krogih. V drugem poslovnem letu se je delokrog znatno zvišal. Celotni promet leta 1908 je znašal 16,199 877 K 72 h, denarnih vlog je bilo 376.432 K 88 h, menični promet je znašal 2,073 184 K. Od čistega dobička se je soglasno sklenilo datirati rezervno zaklado s 5% in plačati članom 4% dividendo, gotovo lep uspeh za prvo leto in zavod, ki se trudi prilagoditi se potrebam naših produktivnih slojev in jim nuditi čim kulantnejšo kreditno oporo. Na predlog nač. člana g. dr. Novaka se je sklenilo izpremeniti besedilo firme tako, da se bode glasila „Trgovsko-obrtna banka", kar bolj odgovarja delokrogu zavoda. Pripomniti je, da znašajo glavni deleži po 100 K in da se je interesentom, ki žele postati člani, zglasiti s prijavami, pismeno ali ustmeno, pri zavodu samem v Šelenburgovih ulicah št. 7 nasproti glavne pošte. Po dopolnilnih volitvah v smislu § 16 pravil so člani načelstva: And. Šarabon, dr. Windischer, Jos. Vidmar, Robert Kollmann, Adolf Petrin, dr. Novak, Ivan Knez in člani nadzorstva: Al-

Lilleg, dr. Majaron, Oton Bayer, Sil. Škerbino, dr. Murnik.

Orožništvo. Deželno-orožniški zapovednik Rudolf Riedlinger plem. Kastrenberg gre s 1. majem v začasni pokoj za 6 mesecev in sicer v Gradec ter bode po preteku tega časa za stalno vpokojen. Njegov naslednik bode podpolkovnik Fran Kaschenreuther, ki pride s Tirolskega in je že definitivno imenovan za poveljnika kranjske žandarmerije. Novi poveljnik je sicer pristna nemška duša, upamo pa, da bode napram svojim podložnim bolj pravičen kot je bil Riedlinger in se ne bode oziral na privatne postrežbe in protežiral tistih, ki bi bili v stanu mu kako staro orožje poslati in mu zbirko popolniti. Celih 10 let je gospodaril Riedlinger pri kranjski žandarmeriji in je nebroj mladih krepkih orožnikov pognal v pokoj in s tem državi nepotrebne stroške povzročil, na kar gospode poslance opozarjamo, da o tem na merodajnem mestu primerno besedo izpregovore. Riedlinger je imel med drugim dve veliki napaki, svojih podložnih ni poznal po zasluženju in delomožnosti, le denunciantom je vse verjel, ter jim dajal potuho. Kadar je pa proti njemu prišla kaka pritožba na Dunaju pri centrali, in teh ni bilo malo, tedaj je pa rohnel kot medved, kadar v mrazu ne more brloga najti in se z vso norvoznostjo obrnil na avditorja, da bi mu dotičnega predrzneža izsledil in mu potem vrat zavil. Ali to ni šlo po Riedlingerjevem načrtu. Tudi gosp. avditor ni mogel dati Riedlingerju zadoščenja, kljub temu, da so se pri dotični preiskavi razna sredstva rabila. Tako je hotel eden Riedlingerjevih podčastnikov, ki je bil obdolžen kot pisec ene omenjenih pritožb, v kateri sta bila Riedlingerjeva pristranost in zasačaj primerno osvetljena, nastopiti dokaz resnice in je navedel za to potrebne priče, katere bi bile v stanu celo vsebino dotične pritožbe dokazati, ali glej ga šmenta, tej zahtevi se ni ugodilo! Zakaj ne! „Weil die Goldkrägen geschont werden müssen". No za Riedliengerjem ne bode nihče žaloval in je že skrajni čas da gre, kamor že zdavnaj spada. Kranjski orožniki se mu za njegove šikane lepo zahvaljujejo in mu želijo vse najboljše v pokoju, akoravno on ni njim nikdar nič dobrega privoščil.

Žrebanje porotnikov za drugo porotniško dobo ki se začne dne 1 junija t. l. se je vršilo dne 29. t. m. pri tukajšnjem deželnem sodišču. — Glavni porotniki so: Belher Josip, mesar v Tržiču; Benkovič Franjo, posestnik v Blagovici; Drobenik Franjo, trgovec in posestnik v Ljubljani; Domladis Josip, trgovec in posestnik v It. Bistrici; Dernič Ivan, tovarnar in posestnik na Lancovem; Drmastija Franjo, gostilničar in posestnik na Ježici; Dimnik Jakob, mesar in posestnik pri Mar. dev. Polju; Eržen Gabrijel, trgovec v Zapužah; Franchetti Engelbert, brivec v Ljubljani; Franzot Štefan, posestnik v Ljubljani; Gričar Ivan, trgovski poslovodja v Ljubljani; Grampovčan Andrej, trgovec in posestnik na Vrhniki; Hajnrihar Franjo, trgovec in posestnik na Trati; Hodnik Franjo, posestnik v Spod. Logatcu; Jerančič Anton, trgovec in posestnik v Ljubljani; Jeglič Anton, mesar v Tržiču; Intihar Matija, c. kr. orožn. stražm. v p. in posestnik v Zagorju; Kregar Ivan, pasar in posestnik v Ljubljani; Krisch Peter, gostilničar in posestnik v Ljubljani; Kastelic Anton, lesni trgovec in posestnik v Spod. Logatcu; Kunčič Franjo, izdelovatelj sodavice in posestnik v Lescah; Lokar Josip, zasebni urednik in posestnik v Ljubljani; Milavec Anton, lesni trgovec in posestnik v Dolenji vasi; Peterca Franjo, kondrist in posestnik, Prelovšek Ivan, strokovni učitelj v pokoju, Petrin Adolf, tovarnar, vsi trije v Ljubljani; Premrov Franjo, trgovec in posest. v Martinjaku; Paplar Franjo, stroar in posestnik v Doslovčah; Rakovec Ivan, posestnik tovarne v Kranju; Rihar Ivan, gostilničar in posestnik v Zgor. Logatcu; Rus Josip, trgovec v Zgor. Logatcu; Stussiner Josip, c. kr. poštni višji kontrolor v p., Doenies Emil, tovarnar in posestnik, oba v Ljubljani; Tomšič Ivan, tovarnar in posestnik, Verbič Josip, zasebnik in zasebni uradnik, oba na Vrhniki; Zigon Matevž, trgovec v Škofji Loki. — Nadomestniki: Ciber Ivan, strojnik in posestnik, Debular Alojzij, posestnik, Hlebš Ernej, zidar in posestnik, Kačar Karel, zeljar in posestnik, Keber Franjo, urar, Meden Viktor, trgovec in posestnik, Mikuš Anton, dežel. računski revident, Olup Josip, prodajalec obleke, Zajec Franjo, urar, vsi v Ljubljani.

Občni zbor pogrebnega podpornega društva c. kr. poštnih in brzojavnih uslužbencev bo v nedeljo, dne 2. maja, ob 4. uri popoldan v prostorih „Jugoslovanske restavracije" g. Berganta v Gosposkih ulicah št. 3. Gospodje člani in tudi nečlani se vljudno vabijo, da se občnega zbora v svojo lastno korist polnoštevilno udeleže.

Urad „Narodne delavske organizacije" bo radi praznovanja 1. majnika cel dan zaprt. Tovarišem organiziranccm dajemo to na znanje.

Kazenska preiskava proti bivšemu trgovcu Ernestu Sarku je ustavljena. Državno pravdništvo je namreč odstopilo od kazenskega zasledovanja.

V pomorsko kopališče Gradež pošljejo letos iz Ljubljane in dežele 20 škrofuloznih otrok revnih staršev. Mestna občina je podarila v ta namen 1100 K. Kopališče otvorijo 1. junija.

Na Gradu ne bo jutri ne kavarne ne gostilne.

Spremembe voznega reda na progah Zidan most-Trst, Zidan most-Sisek, Št. Peter-Reka, in Trst-Nabrežina Kormin, c. kr. priv. južne železnice, počenši s prvim velikim travnom t. l. Običajno se uvede s prvim majnikom poletni vozni red; najvažnejše izpremembe, nasprotne zimskemu voznemu redu so sledeče: Vlaki št. 73 in 76, ki vozijo sedaj samo med Mariborom in Ljubljano, vozili bodo do, oziroma iz Trsta, tako da bodo dane ugodne dnevne zveze med Mariborom Zidanim mostom, Ljubljano Reko in Trstom. Vlak štev. 73 odhaja iz Maribora ob 5 33 zjutraj, dospe v Zidan most ob 8 dopoldne, v Ljubljano ob 9 35 dopoldne, iz Ljubljane ob 9 45, in dospe v Trst ob 2 05 popoldne. Vlak štev. 76 odhaja iz Trsta ob 1·24 popoldne, dospe v Ljubljano ob 6 18, v Zidan most ob 7 57 in v Maribor ob 10 28 zvečer. Oba vlaka imata zveze v Zidanem mostu, Ljubljani in Št. Petru. Brzovlaka štev. 1/a in 2/a, ki vozita v poletnem času med Dunajem in Ljubljano, obstajala bosta tudi v Hrastniku. Osebni vlak štev. 33, katerega brzovlak štev. 5 v Postojni dohaja, dohajal ga bode odslej v St. Petru; s tem je omogočen prestop v brzovlak v St Petru. Osebni vlak štev. 39 (preje 77) med Mariborom in Ljubljano, odhajal bode deset minut kasneje. Brzovlak štev. 4., odhajajoč iz Trsta kakor sedaj, dohajal bode 5 minut kasneje v Št. Peter, radi česa zvezni vlak v Reko tudi pozneje odhaja. Tako prihaja brzovlak štev. 1066 iz Reke tudi 10 minut kasneje v Št. Peter; presledek k vlaku št. 6 na Dunaj se tako zmanjša. Osebna vlaka št. 1613 in št. 1614 na progi Št. Peter-Reka odhajala bosta istotako nekaj minut kasneje iz Št. Petra, oziroma Reke. Na progi Zidan most-Sisek vozil bode osebni vlak št 512 v zvezi z vlaki št. 73 in 40, štirideset minut kasneje, nasprotno pa vlaki št. 501 in 503 nekaj minut preje. Na progi Trst-Nabrežina-Kormin opomniti je pred vsem, da se bodo vlaki 22 1003, 1002 21, 1014 83, 1026 89 in 24 1005 v Nabrežini manj mudili. Iz Trsta odhaja brzovlak štev. 22 ob 5 48, štev. 24 ob 8 23, osebni vlak št 88 ob 12 10 (tedaj 5 minut preje), osebni vlak štev. 96 ob 9 15 (tedaj 5 minut kasneje), med tem ko vlak št 1026/89 iz Benetk čez Tržič (preje 1004 89) 10 minut kasneje iz Tržiča odhaja in 3 min. preje v Trst dospe. Vlaki št. 1022 95 in 1024 97 odhajajo kasneje, tako da dospe prvi ob enajstih zvečer in slednji ob 11·50 ponoči v Trst. Postajališča Lucinico in Capriva med Gorico in Korminom se otvorita najbrž šele tekom poletja, (Lucinico morda že sredi velikega travna), vsled česar se bodo mudili v voznem redu označeni vlaki šele z otvorilnim dnevom. Spalni voz Trst-Milan priklopi se s prvim velikim travnom ob 6 50 zvečer iz Trsta odhajajočemu brzovlaku št. 26 proga Červinjan (mesto osebnemu vlaku št. 94 ob 4 07) in se vrača z dosedanjim vlakom štev. 1014 83 proga Kormin-Nabrežina, ob 11 26 dopoldne v Trst. Direktni voz Trst Turin, pri brzovlakih 26 1009 in 1010 23 s prvim vel. travnom odpade. Končno se pripomni, da smejo v jedilnih vozovih med Mürzzuschlagom in Ljubljano (pri vlakih 1, 1/a, 2, 2/a) tudi potniki tretjega razreda obedovati, vsekakor samo med postajama Mürzzuschlag in Gradec pri vlakih 1 in 1/a in med postajama Ljubljana-Zidan most pri vlakih 2 in 2/a. V ostali progi je pristopen jedilni voz le potnikom prvega in drugega razreda in potnikom tretjega razreda le proti doplačilu.

„Sokol" na Igu. Ustanovni občni zbor telovadnega društva „Sokol" na Igu se vrši dne 2. maja t. l. ob 4 uri popoldne v prostorih gostilne Ivana Gerbeca na Igu. Vabi se na mnogobrojno udeležbo. Na zdar!

Pripravljalni odbor.

Romantična „Divaška vilenica", 15 minut oddaljena od postaje Divača, bo v nedeljo, dne 2. maja t. l. sijajno razsvetljena od 4. ure popoldne do 7. ure zvečer ob vsakem vremenu. Ker je za ta dan vstopnina določena na 1 K za osebo, se nudi slehernemu ugodna prilika, poleteti 2. maja v Divačo in si ogledati krasote, ki jih krije ta naš podzemeljski dom.

Utopljenka. V sredo so potegnili v Hrastniku iz Save kakih 24 let staro, nepoznano žensko. Imela je več prstanov in velike „laške" uhane. Prepeljali so jo v dolsko mrtvašnico.

Celjski mestni obč. odbor je v svoji zadnji seji darilo 105.000 kron nemškega „Schulvereina" za zgradbo nove nemške ljudske šole ob periferiji mesta — **odklonil,** češ, da mu tega financialne razmere ne dopuste. Ta odklonitev govori mnogo, prav mnogo. Kaj porečejo na to Aistrich, Praschak in graški „Arbeiterwille"??

„Südmarka" za Spod. Štajersko. Na občnem zboru celjske skupine „Südmarke" je povedal dr. Ambroschitz, da je „Südmarka" za Celje in sploh za Spod. Štajersko dosegla velike uspehe ter so se dovolili veliki zneski „für die Besiedlungstätigkeit". „Südmarka" si je že ustanovila zemljiščno kreditno in trgovinsko banko. — Zavedni Slovenci, odgovorimo prihodnji ponedeljek z oživljeno „Našo stražo". Jadikovanja je bilo dovolj, naj sledi resno delo.

Nesreča. Celje, 29. aprila. Vdova po rajnem trgovcu in veleposestniku Lojzetu Wallandu je padla 27. t. m. nesrečno po stopnicah ter se pri tem tako poškodovala, da je vsled tega umrla. Rajnica je bila velika dobrotnica ubogim.

Škrlatica se razširja v Karčovini in Leitersbergu pri Mariboru.

Zgorela sta dva velika železniška voza slame na postaji Spielfeld. Namenjena sta bila za kmete radgonske okolice. Užgala jih je iskra iz stroja. Gasile so 4 požarne brambe tri ure predno so ogenj omejili. Vsa škoda znaša 5—6000 kron.

Avtomobilni omnibus Vožnja z avtomobilnim omnibusom na progi Sežana Občine in obratno se prične s 1. majem.

Vpeljava novih direktnih, spalnih in jedilnih voz v državno-železniškem obratu s Trstom. S 1. majem t. l. se aktivira sledeče nove direktne, spalne in jedilne voze na novih alpskih železnicah in na furlanski železnici v obratu z ozir. iz Trsta: Pri vlakih št. 501, prihod v Trst c. kr. drž. ž. ob 8 uri 44 min. zjutraj, št. 502, odhod iz Trsta c. kr. drž. ž. ob 8 uri 45 min. zvečer, št. 507, prihod v Trst c. kr. drž. ž. ob 7 uri 56 min. zvečer in št. 508, odhod iz Trsta c. kr. drž. žel. ob 7 uri 48 min. zjutraj bo vozil po en direktni voz vseh treh razredov med Berlinom in Trstom c. kr. drž. žel. čez Selctal, Celovec, pri vlakih št. 501 prihod v Trst c. kr. drž. žel. ob 8 uri 44 min. zjutraj in št. 502, odhod iz Trsta c. kr. drž. žel. ob 8 uri 45 min. zvečer spalni voz med Lincem in Trstom c. kr. drž. žel. čez Selctal, Celovec in pri vlakih št. 507 prihod v Trst c. kr. drž. žel. ob 7 uri 56 min. zvečer in št. 508 odhod iz Trsta c. kr. drž. žel. ob 7 uri 48 min. zjutraj jedilni voz med Lincem in Trstom c. kr. drž. žel. čez Selctal - Celovec. Da se ustreže mnogostranski želji, bo vozil od 1. maja t. l., dosedaj čez Kormin vozeči spalni voz Trst c. kr. drž. žel. Milan čez Červinjan pri vlaku št. 26/803 odhod iz Trsta juž. žel. ob 6 uri 50 min. zvečer. Ta voz se vrne kakor dosedaj čez Kormin.

Gostilničarska zadruga N. D. O. v Trstu je kupila znano gostilno g. Maganje na vogalu ulic Ghega in Carradori. Gostilna, ki je zelo prostrana, se bode takoj prenovila in se otvori dne 7. majnika. Točilo se bode tudi budjejeviško češko pivo.

Lahkomiselnost staršev. Triletni otrok neke družine v Trstu se je polil po celem telesu z vrelo vodo. Mesto, da bi starši poklicali zdravnika, so otroka med groznimi bolečinami namazali po celem životu s črnilom. Šele, ko so prišli sosedje, so starše primorali da so poklicali zdravnika, ki je otroka umil, obvezal in oddal v bolnico.

Pisma in pošiljatve za vojno ladjo „Cesarica Elizabeta" v Šangaju na Kitajskem naj se pošiljajo na pošto v Trst, katera jih odpošlje 1., 6, 8, 15., 20., 22. in 29. majnika, vselej ob 8. uri 25 min. zjutraj skupno naprej.

Slovensko akad. društvo „Ilirija" v Pragi. II. redni občni zbor bo dne 5. majnika t. l. ob 8 uri zvečer v prostorih protivinske restavracije „U Schöbla", Ječne ul. Slovanski gostje dobrodošli.

Nižja realka s srbsko-hrvatskim učnim jezikom se otvori prihodnje šolsko leto, in sicer zaporedno vsako leto po en razred. Nasprotno pa se razširi na isti način laška realka z Zadru v višjo realko.

Proti podržavljenju reške policije, kar namerava storiti ogrska vlada že letos, skličejo Hrvatje velik protestni shod, ker je to kršenje samostojnih pravic Hrvatske in hrvatskega Primorja.

V Zagreb sta prišla včeral francoski poslanik v Sarajevu F. Grenard in urednik novin „Tempa" R. Kan.

Gajev dom Krapini. Rok za subskripcijo Gajevega doma v Krapini so podaljšali do 1. julija 1909.

V Ljubljanico padel. Včeraj pkoli 4. popoldne se je na Sv. Petra nasipu v bližju jubilejnega mostu, na prostoru, kjer perice perejo, igral pri vodi 7 letni August Pegan, kateremu je spodrsnilo in je vsled tega izgubil ravnotežje ter padel v Ljubljanico, ki je tako globoka, da bi bil deček gotovo izgubil med valovji svoje življenje, ako bi ne bilo še pravočasne rešitve. Na nasprotni strani idoči časnikar g. Fran Klemenčič je prizor takoj opazil ter z glasnim krikom na to opozoril po nasipu idočega brivskega mojstra g. Stanka Kelešmija, ki je takoj skočil v vodo in plaval kakih 20 m daleč za potapljajočim se dečkom, katerega je v zadnjih zdihljajih prijel in priplaval z lastno smrtno nevarnostjo ž njim na breg.

Pobegnil je od 27. domobranskega polka 25 letni prostak Anton Peressot, rodom iz Gradišča. Kam jo je popihal, še ni znano.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 8 Slovencev in 15 Hrvatov, nazaj je pa prišlo 11 Hrvatov. V Beljak se je odpeljalo do 60 Hrvatov.

Dotični gospod, kateri je pred dobrim mesecem zamenjal suknjo z monogramom V. D. v restavraciji g. Jos. Schrey, južni kolodvor, se prosi, da jo tamkaj odda, kjer dobi svojo.

Drobne novice.

— **Spopad med Črnogorci in Turki.** Iz Sarajeva javljajo, da je v sandžaku Novi pazar prišlo pri Ogradjenici med turškimi vojaki in črnogorskimi četniki do krvavega spopada. Črnogorci so baje izgubili svojega poveljnika in 11 mož.

— **Dardanele.** Po poročilih iz Petrograda, namerava Rusija sedanji položaj izrabiti ter izsiliti prevoz svoje vojne mornarice skozi Dardanele.

— **Sestanek angleškega in italijanskega kralja.** Včeraj sta se sestala v Baji pri Napolju kralj Edvard in kralj Viktor Emanuel. Pri sestanku sta bili navzoči kraljici Aleksandra in Jelena ter ruska carinja vdova Marija Fedorovna.

— **Boj zrakoplovom.** Neki Dunajčan je izumel baje električno napravo, s katero je možno uničiti vsak zrakoplov v okrožju 2 milj.

— **Na berolinskem pokopališču** je v noči od 28. na 29. t. m. prevrnil in polomil neznan zločinec 25 nagrobnih spomenikov ter narezal nekaj mladih drevesc. Storilca so zasledovali s policijskimi psi, kateri so pa radi nastalega naliva v kratkem izgubili sled. Na zločinca je razpisana nagrada 500 mark.

— **Razletel se je** parni kotel v brusilnici kamnov v Grinbergu v Šleziji. — Kotel je vrglo sto metrov daleč. Ubil je tri delavce, več ranil in napravil velike poškodbe v tovarni.

— **Anarhista Verdier** so zaprli v Monakovem. — Dobili so pri njem razna orožja in pisma, iz katerih je bilo razvidno, da je imel nalog umoriti predsednika Fallièresa.

— **Obravnava proti ponarejalcu dijamantov Lemoine** se vrši 14. maja v Parizu. Obtoženčev zagovornik je že izza Dreyfusove obravnave znani odvetnik Labori.

— **Črnogorska princezinja Ksenija** se poroči s princem Napoleonom Louisem Bonaparte, ki služi kot general v ruski gardi. — Knez Nikola in Ksenija sta v Nici, kamor pride v kratkem tudi Napoleon.

— **Vojaški stražnik** smodnišnice pri Dunajskem Novem mestu je ustrelil ponoči petkrat na mimoidočo stotnijo bosansko-hercegovinskega polka. Koliko je ranjenih, se ne ve.— Stražnik se izgovarja, da je mislil, da ga napada kaka sovražna četa.

Razne stvari.

* **Razstava proti pijančevanju.** V Ženevi so otvorili razstavo, v kateri se nazorno predočijo vse slabe posledice pijančevanja in popivanja. Poleg tega je na razstavi veliko knjig, ki opisujejo telesni, duševni in gospodarski nazadek pijanca. Posebno zanimivi so kriminalno statistični podatki. Glasom statistike se pije največ na Francoskem, potem v Švici, najmanj pa na Finskem in v Norvegiji. Vendar se opaža, da popivanje v Švici razmerno ponehava, vkljub temu, da se še vedno izda na leto približno 300 milijonov frankov za opojne pijače, za mleko in kruh pa 200 milijonov. Že v letu 1903 je bilo v tej mali državici skoro 24 000 gostiln. V švicarskih ječah je 40% zločincev, kateri so zakrivili zločin priznano pijani. Za to res zanimivo razstavo napravljajo neumorno dalekosežne objave in pošiljajo posebna povabila tudi šolam, katere naj bi poslale učence, katerim je dovoljena znatno znižana voznina, obiskat razstavo, da bi še kot mladi uvideli in spoznali grozne posledice za narod, če se vdajajo ljudje popivanju in pijančevanju.

* **Največji vodni reservar** bo otvoril meseca majnika londonski župan ob priliki sovesnega prevzetja razširjenega londonskega vodovoda. Reservar, katerega je zezidal Metropolitan Whator Board v Henar Osku, bo držal 254,250 000 l vode ter dajal vodo za 1 750.000 prebivalcev.

* **Solzeče drevje.** Na Kanadskih otokih raste med grmičevjem neke vrste drevje, ki spada v vrsto lovorjev ter ima lastnost, da kapajo iz gostega listja neprestano kapljice, čiste kot biser, katere se nabirajo med neprestanim šumenjem in žuborenjem okoli drevesa v malih tolmunčkih. Prebivalci imenujejo ta lepa drevesa solzeče drevje.

Telefonsku in brzojavna poročila.

Poslanska zbornica.

Dunaj 30. aprila. Današnja poslanska zbornica je jedva sklepčna. Zbornica razpravlja o zakonu glede trgovskih sotrudnikov. Ker je popoldne seja aneksijskega odseka, bo seja zelo kratka.

Vlada v škripcih.

Dunaj, 30. aprila. Vest, da je bosanska vlada odobrila pravila madžarske agrarne banke in da je skupni finančni minister baron Burian izročil odškodnino Turčiji v znesku 55 milijonov raznim peštanskim in dunajskim bankam, je provzročila veliko ogorčenje med poslanci vseh strank. Vlada se je tega razpoloženja tako ustrašila, da je dala po dr. Šusteršiču sklicati sejo aneksijskega odseka, kjer bo skušala razburjene duhove pomiriti. Zlasti veliko je razburjenje proti vladi med Čehi, socialnimi demokrati in krščanskimi socialci. Čehi in socialni demokrati so se že posvetovali, ako bi ne kazalo obtožiti vse ministrstvo. No, končno so opustili ta namen in bodo v parlamentu vložili o tej stvari takšen nujni predlog, za katerega bodo lahko glasovale vse stranke. Glasilo krščansko-socijalne stranke „Reichspost" napada vehementno barona Buriana ter zahteva njegovo demisijo. Češki poslanec dr. Stransky vloži radi madžarske agrarne banke interpelacijo na celokupno vlado.

Avstrijsko srbska trgovinska pogajanja.

Belgrad, 30. aprila. Vesti raznih listov, da bi bil avstro-ogrski poslanik grof Forgach v imenu svoje vlade dovolil Srbiji obsežne gospodarske koncesije in da so se vsled tega obnovila trgovinska pogajanja med Avstro Ogrsko in Srbijo, so popolnoma neresnična.

Kronanje bolgarskega kralja.

Sofija, 30. aprila. Listi javljajo, da bo svečano kronanje kralja Ferdinanda za carja vseh Bolgarov šele prihodnje leto.

Poskušen atentat na bolgarske ministre

Sofija, 30 aprila. Policija je aretirala v Trgovski ulici tri člane makedonskega komiteta Penčeva, Angelova in Todorova, ki so oboroženi z revolverji baje nameravali napasti ministre, ki so se vračali s kolodvora. Vladni listi sicer priznavajo, da so bili aretirani gore navedeni, zanikajo pa, da bi aretovanci nameravali atentat na ministre.

Sprememba prestolonasledstva v Turčiji.

Carigrad, 30. aprila. V vladnih krogih nameravajo prestolonasledstvo preurediti po evropskem vzoru tako, da bi bil prestolonaslednik najstarejši sin sedanjega sultana. Razen tega nameravajo dati kovati denar s sultanovo sliko, kar je bilo dosedaj prepovedano, ter odpraviti institucijo evnuhov.

Agitacijsko sredstvo reakcionarcev proti Mladoturkom.

Carigrad, 30. aprila. Pred navalom mladoturške armade so reakcionarci skušali prebivalstvo naščuvati proti Mladoturkom s tem, da so širili vesti, da so Mladoturki prodali Carigrad Bolgarom za 16 milijonov in da se nahajajo v armadi, ki je obkolila Carigrad, sami Bolgari in Grki.

Mobilizacija na Ruskem.

Odesa, 30. aprila. Mestni načelnik je izdal razglas, v katerem obvešča rezerviste vseh armadnih oddelkov, naj bodo pripravljeni, da bodo poklicani pod zastave. Vojna uprava je dejansko že tudi jela rezerviste klicati v službovanje. Rusija mobilizuje z ozirom na dogodke v Turčiji in Perziji.

Razočarani Holandci.

Hag, 30. aprila. Kraljica Viljemina je danes ob 6 50 zjutraj povila princezinjo. Ker se je vse prebivalstvo pripravljalo na rojstvo prestolonaslednika, je ta vest povzročila veliko razočaranje. Kraljevska rodbina je v veliki zadregi, ker ne ve, kaj bi storila z neštevilnimi darovi, ki so bili kraljici poslani za slučaj rojstva princa prestolonaslednika.

Rusi v Tebrisu.

London 30. aprila. Iz Tebrisa poročajo, da se je ruska armada uraborila že tik pred Tebrisom. Pričakovati je, da v kratkem udari na mesto.

Umrli so v Ljubljani.

Dne 23. aprila. Franc Skrinar, ključavničar, 28 let Stari trg št. 15.

Dne 24 aprila. Ribard pl. Schmitzhoffen, c. kr. stotnik v p. 63 let. Karlovska cesta 20.

Dne 25 Marijana Koštrun, gostija, 73 let Hradeckega cesta 11 — Nada Svegelj, mesta. komisarja hči, 8 mes. Dolenjska cesta 14. — Viktorija Ložar, kovačeva hči 5 dni. Komenskega ulice 12.

Dne 26. aprila. Ivan Primic, dninar, 76 let Karolinska zemlja 42.

Dne 27. aprila: Marija Savenc, mizarjeva hči 14 mes. Karnove ulice 4.

Dne 29 aprila: Marija Sterlekar, zasebnica, 76 let Hranilniška cesta 11.

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 29. aprila 1909

Termin.

Pšenica	za maj 1909	za 50 kg	K 14·—
Pšenica	za oktober 1909	za 50 kg	K 11·88
Rž	za okt. „	za 50 kg	K 9·36
Koruza	za maj „	za 50 kg	K 7·55
Oves	za okt. „	za 50 kg	K 7·66

Effektiv.

5—10 vin višje.

Meteorologično poročilo.

Visina nad morjem 306·2. Srednji zračni tlak 736·0 mm.

Aprila	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
29.	9. zv.	736·2	11·9	sr. jvzhod	jasno
30.	7. zj.	734·0	11·6	sr. jzahod	pol obl
„	2. pop.	730·5	18·3	p. m. jug	sk. oblač.

Srednja včerajšnja temperatura 12·4, norm. 11·8 Padavina v 24 urah 0·0 mm.

Zahvala.

Ivan Inocente, slikar in pleskar v Postojni, izreka tem potom povodom smrti svojega predragega očeta, ozir. brata, strica, gospoda

Josipa Inocente

za vsa mu došla isk ena sožalja, za darovane vence, za častno spremstvo tukajšnjih društev na grob pokojnika, za ganljivo petje slavbevskega društva »Postojna« pred hišo in ob grobu ter vsem, ki so izkazali zadnjo čast rajniku, svojo najtoplejšo zahvalo. 1730

Za odraslo **gospodično se išče**

stanovanje in hrana

pri boljši narodni rodbini.

Ponudbe pod **„št. 1.“ Ljubljana, poštno ležeče.** 1665—3

Klavir

(Stutz-Flügel), dobro ohranjen, se **takoj proda.**

Več pove upravništvo „Slovenskega Naroda“. 1677—2

Žagar

1721—1

mlad, vešč čitarja in pisanja, energičen, neoženjen, event. s kavcijo, **se sprejme v samostalno službo** k vodni žagi na **Hrvaškem.**

IVAN S. WEILLER

vejetržac, Reka (Fiume).

Kantiner se išče

1704—2

za veliko žago na **Kranjskem. Plače 1000 kron na leto in 1½% provizije** od prometa (35—45000 K) **poleg prostega stanovanja in kurjave.** Potrebno je znanje slovenščine in nemščine. Vstop v 3 mesecih. Položiti je 1000 K kavcije, event. v vrednostnih papirjih. Natančne ponudbe v nemškem jeziku na upr. „Sl. N.“ pod **„Kantiner“.**

Hotel Štemarje

v Škofji Loki

se radi smrti gostilničarje **da takoj v najem.**

Več pove **Franc Dolenc, Stara Loka.** 1706—2

2 vajenca

za mizarsko obrt

sprejme takoj 1700 3

Josip Stare, mizarski mojster **v letovišču Bled.**

Repno seme

(za pozno repo) dobavljajo **Bratje Jellinek, Bisenz, Moravsko.** 1734—1

Proda se prav cene dobro ohranjen

avtomobil

s 4 sedeži.

Več pove **Levro Sebenik v Sp. Šiški.** 1437 18

Najkrasnejši izlet

je v 1733—1

Rožno dolino

Najboljša zabava in najboljša postrežba je edino v gostilni

BALIJA v Rožni dolini.

Kleparske pomočnike

in 1658—3

učenca

sprejme takoj v trajno dolo in z ugodno plačo **Leopold Lebar,** kleparski mojster **na Bledu, Gorenjsko.**

Krasno

pomladansko zalogo modnega blaga za

gospode in dame

najtopleje priporoča. 52

Engelbert Skušek

Ljubljana

Mestni trg štev. 19.

Otvoritev Marijinega kopališča.

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da se, kakor običajno vsako leto

dne 1. maja

otvori

Marijino kopališče.

Obilnega obiska vljudno prosi

1689—3 **FRIDERIK KOSIR.**

Hotel „ILIRIJA“

Ljubljana, Kolodvorske ulice 22.

Priporoča svojo 1415—13

restavracijo in izvrstno kuhinjo.

Abonement na hrano

po najnižjih cenah.

Vinotoč:

Namizni cviček, cviček (iz Gadove peči), **beli cviček** (od Sv. Duha), **belo vipavsko, črno istrsko, goriški rizling, vodico, zavriško, teran, Del-Portugalec, refoško, Vermouth.**

Čez ulico pri litru za **8 vin. ceneje.**

Vedno svoje **pivo** iz delniških pivovaren Žalec-Laški trg in **plzensko pivo.**

Udobno urejene elegantne sobe za tujce.

Pozor! Pozor!

Cenj. občinstvu, sl. kegljaškim klubom in družbam vljudno naznanjam, da je povsem moderno urejeno, **električno** razsvetljeno

kegljišče

popolnoma dograjeno in za keglanje pripravljeno.

Nekaj večerov v tednu je še oddati.

Za obilen obisk se priporoča

Telefon št. 163. **M. Novak.** hotelirka.

Kavarna „Ilirija“

Pozor! **Pozor!**

Kavarna

je vsak dan

vso noč odprta.

× × × ×

V posebni sobi je na razpolago : nov moderni eletrični :

pianino.

1435 **v Ljubljani, Kolodvorske ulice štev. 22.** 4

Labodje milo

(Schichtovo gosto kalijevo milo) III 1510—2

Čudovito je skoraj

kaj **labodje milo** (Schichtovo gosto kalijevo milo) vse zmore: pere in desinficira **v mrzli vodi,** zabrani skrčenje in puljenje nitk volnatega blaga, se niti najmanj ne loti čipk ali najnežnejših tkanin in ima vendar nedosežno snažilno moč. Daje najlepše belo perilo.

Prestorno

skladišče

v pritličju in I. nadstropju, jako pripravno tudi za **delavnice, se odda** pod ugodnimi pogoji **s 1. majnikom na Rimski cesti št. 16.** 1671—3

Pojasnila reflektantom daje **Ljubljanska kreditna banka, Stritarjeve ulice v Ljubljani.**

V Švicariji 3 koncerti

Slov. Filharmonije. 1722

Začetek: V soboto, 1. maja ob 7. zjutraj; v nedeljo, 2. maja ob polu 10. dop. in ob 3 pop.

Vstopnina vsem prosta.

10.000 parov čevljev!

4 pari čevljev samo K 6·50.

Vsled ugodnega ogromnega nakupa se odda za nizko ceno: par moških in par ženskih čevljev, črnih ali rjavih na trakove z močno zbitimi podplati, najnovejše **oblike,** dalje par moških in par ženskih **modnih** čevljev, elegantnih in lahkih.

Vsi 4 pari samo K 6·50.

Za naročitev zadostuje dolgost.

1731 Razpošiljanje po povzetju.

Izvoz čevljev KOHANE, Krakov št. 31.

Nengajajoče rad zamenjam

Naprodaj je

37.000 m² sveta v bližini mesta, ki je jako pripraven za razdelitev na stavbišča, dalje **hiše** v mestu in zunaj mesta z dobrimi gostilnami, **več zasebnih hiš** z lepimi vrtovi in **vile** v mestu kakor tudi na Gorenjskem, lepa **velika posestva** na Spodnjem Štajerskem, **posestvo z mlinom** in več **stavbnih parcel.**

Za avgust se išče več manjših in večjih stanovanj za stalne mirne stranke.

Kupijo se: veleposestva in **posestva** bodisi kjerkoli hočejo.

Vpraša se v pisarni **Peter Mateliča, Miklošičeva cesta št. 10 v Ljubljani.** 1717

2 stanovanj

s 3 sobami in pritiklinami, v I. nadstropju, **se oddasta v Vrhovčevih ulicah za avgustov termin.** Pojasnila se pri **Fr. Ostermanu, Trg Tabor št. 5/II. v Ljubljani.** 171

V Borovnici, sredi vasi, **se v najem ali proda** pod jako ugodnimi pogoji 169

hiša

kjer je bila trgovina mnogo let, pripravna za razne obrti.

Več pove **županstvo.**

Kopači

se sprejmejo proti dobri plači ev. v akord. 17

Več pove **Philip na Predovem selu 15, vrata 5.**

Stanovanj. v vili

v Nunskih ulicah št. 17. visoko pritličje, s 3 sobami, verando in pripr.

se odda za avgust.

Vpraša se v pisarni **F. Šupanč na Bleiweisovi cesti 18** 169

Ravno dospelo

3000 komad dežn. plašč.

za hribolazce od 8 K in višje, do najfinejše kakovosti.

Ogromna zaloga **športnih in modnih oblek, površnikov, posamnih hlač in modnih telovnikov gospode.** — Velika izbira **prašnih plaščev za dame.** 168

Cene zmerno nizke.

O. BERNATOVIČ

Ljubljana, Mestni trg štev. 5

Želodčna sol Pastilje želodčne soli lekarnarja Schaumanna v Stockerau. najboljše za želodec

Kdor je bolan na želodcu, črevih, nima teka in nagiblje k hujšanju, naj rabi že več let preizkušeno **želodčno sol** lekarnarja **Schaumanna v Stockerau** za **uravnavo** in **vzdržanje dobre prebave.** Kdor rabi Schaumannove **pastilje želodčne soli** bo neprimerjajoči uspeh zapazil v dobrem počutenju. 126—

Želodčna sol odstrani takoj preobilo želodčno kislino in pospešuje prebavo. Škatlica stane K 1·50.

Pastilje želodčne soli

pripravne in prijetne, so natančno odmerjene in učinkujejo kakor želodčna sol. Omarica s 3 fiolami po 10 pastilj želodčne soli K 1·50. — Po pošti pošilja najmanj 2 škatljici po povzetju

lekarnar SCHAUMANN v Stockerau.

Dobiva se v vseh lekarnah.

Domač dober izdelek!

Srajce za gospode

: bele in barvaste po nizkih cenah priporoča :

Anton Šarc, Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 8. 1586—5

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najrazvrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na dotivetje in smrt z manjšajočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

12—9

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rez. fondi: 41,336.041·01 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 97,814.430·97 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države

z vsemi slovensko-narodno upravo.

Vse pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastnej bančnej hiši **v Gledališčnih ulicah štev. 12.**

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, kodar posluje.

Dovoljuje in čistega dobička izdatne podpore v narodne in dobrodelne namene.

Izdajatelj in odgovorni urednik Rasto Pustoslemšek. Lastnina in tisk »Narodna tiskarna«.